

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
(ΕΚΠΑ)**

ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2022-2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ Α.Π.Σ. ΚΑΙ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ**

ΘΕΜΑ:

Πολλές φορές ο εκπαιδευτικός καλλιεργεί, χωρίς να το συνειδητοποιεί, τον ανταγωνισμό μεταξύ των μαθητών, επιβραβεύοντας τους καλούς μαθητές:

- A. Σε ποιον τύπο Αναλυτικού Προγράμματος θα εντάσσατε αυτήν τη συμπεριφορά του εκπαιδευτικού;
- B. Να αναφέρετε και να σχολιάσετε σύντομα άλλες παραμέτρους του συγκεκριμένου τύπου Αναλυτικού Προγράμματος.
- Γ. Πώς μπορεί κατά τη γνώμη σας ο εκπαιδευτικός να αντιμετωπίσει τις παρενέργειες αυτού του Αναλυτικού Προγράμματος;

Ενδεικτικό διάγραμμα απάντησης.

Είναι γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός ακολουθώντας το Αναλυτικό πρόγραμμα, που στην εφαρμογή του είναι υποχρεωτικό, χωρίς να έχει πρόθεση ενισχύει τον ανταγωνισμό των μαθητών. Και αυτό συμβαίνει γιατί τα παραδοσιακά δασκαλοκεντρικά προγράμματα έδιναν σημασία στα περιεχόμενα και λιγότερο στις εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις.

Σ' αυτό το γεγονός μεγάλη ευθύνη έχει ο τύπος του Α.Π. Τα παραδοσιακά προγράμματα αποτελούν κατά βάση καταλόγους περιεχομένων τοποθετημένων στη σειρά με την οποία πρέπει να διδαχθούν σε συγκεκριμένο χρόνο και με προσδιορισμένη αξιολόγηση.

. Δεν περιέχουν μεθοδολογικές υποδείξεις, ποικίλους τρόπους αξιολόγησης, διαχείρισης, κλπ. Αντίθετα οι εκπαιδευτικοί περιμένουν διευκολύνσεις που να ρυθμίζουν τη συνάντηση των μαθητών με τα μορφωτικά αγαθά. Στα παραδοσιακά προγράμματα τα περιεχόμενα διδασκαλίας αποτελούν τον πυρήνα τους. Εξαντλούνται στους καταλόγους χωρίς να συνδέονται ενεργά με τα μορφωτικά αγαθά γεγονός που καθιστά τη διδασκαλία αυτοσκοπό και την απόλυτη προσαρμογή του μαθητή σ' αυτή αναγκαία.. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον ελλείπουν οι πρωτοβουλίες του δασκάλου

για μια δημιουργική διδασκαλία που θα συνεγείρει τους μαθητές και θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους.

Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας δεν λειτουργεί ανεξάρτητα από τα περιεχόμενα και η αξιολόγηση περιορίζεται στον αριθμό των διαγωνισμάτων που αυξάνουν στο έπακρο τον ανταγωνισμό. Τα παραδοσιακά προγράμματα δεν κινητοποιούν τον μαθητή ούτε αντιμετωπίζουν τη μαθησιακή ανορεξία. Αντίθετα δημιουργούν περιβάλλον άγονου ανταγωνισμού που στις πλείστες των περιπτώσεων κινούνται μακράν των ενδιαφερόντων των μαθητών.

Για να αποφευχθεί ο ανταγωνισμός που διαμορφώνουν τα παραδοσιακά προγράμματα χρυσή τομή είναι το Α.Π με τη μορφή κουρικούλου που περιλαμβάνει τα τέσσερα δομικά στοιχεία, (στόχους, περιεχόμενο, μεθοδολογικά στοιχεία, αξιολόγηση) Αποφεύγει έτσι τις δεσμευτικές μεθοδολογικές υποδείξεις και επιτρέπει κινήσεις για τη μείωση του ανταγωνισμού.

Τα κλειστά κουρικούλα καθιστούν το μαθητή αντικείμενο χειραγώγησης. Στα κλειστά κουρικούλα ο μαθητής υποβιβάζεται σε αντικείμενο διδασκαλίας, Είναι ένα μοντέλο εκπαίδευσης το οποίο έρχεται σε αντίθεση με την εικόνα του ελεύθερου και αυτόνομου ανθρώπου που καλείται να διαπλάσσει το σχολείο.

Ο ανταγωνισμός θα περιοριστεί με ανοιχτή διδασκαλία, (ανοιχτά κουρικούλα)με μάθηση με ανακάλυψη, συνεργατική έρευνα , μαθητοκεντρική διδασκαλία., διερευνητική.

Από την άλλη η ανοιχτότητα αναφέρεται στους σκοπούς και στους στόχους στη διαφάνεια των προθέσεων διδασκαλίας στην εναλλακτική δυνατότητα οργάνωσης της διδασκαλίας, στη διαφοροποιημένη διδασκαλία στο συνεργατικό περιβάλλον και στην ερευνητική μάθηση.

Το κρυφό Α.Π δίνει τη δυνατότητα στο δάσκαλο να εργαστεί σε συνεργατικό περιβάλλον που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών μειώνοντας έτσι τον ανταγωνισμό. Επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να επιτύχει τους γενικότερους σκοπούς της αγωγής. Εκεί λοιπόν ο μαθητής θα αισθανθεί ελεύθερος και συνεργάτης σε μια ερευνητική μαθητική ομάδα.

Με το κρυφό πρόγραμμα συνδυάζει τις ανάγκες διδασκαλίας με τα ενδιαφέροντα των μαθητών εξυπηρετώντας έτσι και τους στόχους της δια βίου εκπαίδευσης. Τα σύγχρονα μορφωτικά αγαθά σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον απαιτούν ενεργό συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών στη μάθηση. Έτσι ο εκπαιδευτικός θα μάθει τους μαθητές του να συνεργάζονται, να τολμούν, να γνωρίζουν τα πράγματα που τους περιβάλλουν, να κατανοούν τον άλλο

άνθρωπο, να σέβονται τη διαφορετικότητα, να προστατεύουν το περιβάλλον και να αποκτούν συνείδηση κοινότητας. Με αυτό τον τρόπο ο εκπαιδευτικός θα αντιμετωπίσει τα φαινόμενα ανταγωνισμού που δεν εξυπηρετούν τις σύγχρονες μαθησιακές και κοινωνικές ανάγκες. Θα ενισχύσει ο μαθητής την αυτοεικόνα του και την αυτοεκτίμηση στοιχεία απαραίτητα για μια δημιουργική ένταξη στο κοινωνικό περιβάλλον.

(Η απάντηση περιέχει στοιχεία του δευτέρου και του πέμπτου κεφ. από το βιβλίο **Αναλυτικά προγράμματα, θεωρία, έρευνα και πράξη.**)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΠΡΟΣΒΛΗΤΗ